

Když je stromy potřeba vysadit až na konci jara

Většina opadavých stromů je v naší okrasné školce Van den Berk pěstována ve volné půdě, zákazníkům jsou dodávány se zemním balem od listopadu přibližně do poloviny dubna nebo se tato skutečnost řídí aktuálními klimatickými podmínkami. Na jaře ukončujeme dobývání stromů z půdy, když teplota vyšplhá k hranici 20 °C a v zemi už není potřebná vlhkost. Tímto termínem se uzavírá většina našich dodávek stromů zákazníkům, a právě v tuto dobu přichází mnoho klientů s žádostí na distribuci stromů později v dubnu anebo dokonce až v květnu. Naopak na začátku sezóny dobývání stromů se zemním balem bývá častý požadavek na dodání v září či říjnu. V tomto článku se proto zabýváme technologiemi, které umožňují výsadbu stromů se zemním balem i mimo standardní termíny dodání.

Školka Van den Berk se specializuje na stromy větších velikostí obvodu kmene, dřeviny jsou proto zákazníkovi dodávány téměř vždy se zemním balem mimo vegetační období. Ideální čas pro výsadbu větších stromů je od konce září do Vánoc, kdy mohou využít zimní vláhu v půdě. Na jaře lze vysazovat stromy s většími obvody kmene až do konce března. Později je nutné manipulovat se stromy velice opatrně, protože během rašení je jejich kůra měkká a náchylnější k poškození.

V mnoha případech není možné stromy vysadit v uvedených jarních termínech. Obvyklou praxí je pak stromy založit pod kapkovou závlahu a jejich výsadbu odložit na pozdější dobu. Existují ale způsoby, jak vzrostlé stromy vysadit na konci jara nebo začátkem podzimu a dřeviny na to již připravit ve školce. Mimo stromů v kontejnerech, kde je u větších velikostí přes léto omezený výběr, lze pro takový postup využít kokosové zemní baly a airpoty.

Kokosové zemní baly

Kokosové zemní baly, někdy nazývané též letní baly, jsou vhodným řešením, pokud stromy nemohou být vysazeny před olistěním a sazení je plánováno později na jaře, nejpozději do následujícího podzimu. Jde o způsob, kdy kokosová rohož okolo zemního balu spolu s jutou zadržuje vlhkost uvnitř balu a zabraňuje jeho vysychání. Příprava stromů musí proběhnout před příchodem vyšších jarních teplot, dodání je možné později. Ve školce Van den Berk jsou stromy obvykle umístěny na plochu s kapkovou závlahou, anebo jsou odebrány zákazníkem a dočasně uskladněny (Obrázek č. 1).

Před vlastní výsadbou na cílové stanoviště je pak nutné rohož z balu odstranit a jutu ponechat. Nové vlásečnicové kořínky by totiž kokosovou vrstvou velmi obtížně prorůstaly, a dřeviny by proto později mohly začít stagnovat. Termín dodání je u těchto stromů nutné pečlivě zvážit. Přeprava v kamionu do České nebo Slovenské republiky trvá většinou jeden či dva dny. V případě, že se venkovní teploty pohybují již okolo 20 °C, je potřeba přičíst ještě o 10 °C navíc, o které se zvýší teplota vzduchu v kamionu. Olistěné stromy ve vegetaci by nebylo možné takto transportovat, jediným způsobem je vůz s chladicím zařízením. Cena takového transportu je samozřejmě vyšší oproti běžnému kamionu, maximální velikost kmene je omezena do obvodu 30 cm.

▼ Obrázek č. 2 – airpot



▲ Obrázek č. 1 – kokosový zemní bal, tzn. letní bal ve školce

Airpot

Druhý způsob vhodný pro výsadbu stromů v letních měsících představuje airpot. Jde o technologii, která umožňuje dřevinám pokračovat v růstu, aniž by musely být ve volné půdě ve školce. Vysadit takové dřeviny je možné téměř v jakoukoli roční dobu. Příprava probíhá mimo vegetační období a musí se uskutečnit s předstihem v březnu, aby stromy mohly dostatečně prokořenit. Stejně jako v případě kokosových balů jsou stromy dobývány z půdy se zemním balem. Samotný název airpot

napovídá, že se jedná o nádobu, do které proudí vzduch. (Obrázek č. 2). Strom je umístěn do svislé polohy a okolo zemního balu je instalována tvrdá, perforovaná a speciálně tvarovaná plastová vrstva (Obrázek č. 5).

Prostor mezi balem a airpotem je vyplněn namíchaným substrátem, kam je přivedena automatická kapková závlaha. Pozitivem této technologie je prostředí pro rostliny, které umožní optimální podmínky pro jejich kvalitní zakořenění. Mají dostatek vody, živin a vzduchu. Tvar stěn nádoby navíc vede kořeny směrem ven za vzduchem, a podporuje tak jejich větvení. Vzniká tím celistvá a robustní kořenová síť, díky čemu kořeny přijímají velmi dobře vodu a živiny. Při opětovném přesazení a expedici je perforovaná vrstva sejmuta, nádobu totiž není možné přepravovat. Kořenový bal je potom zabalen do juty s drátěným košem. Na první pohled je zemní bal válcovitého tvaru nerozeznatelný od toho klasického, avšak při expedici k zákazníkovi neztratí žádné kořeny, což je jeho hlavní výhodou. Minimální doba pro prokořenění je tři měsíce, v lepším případě i více. Stromy mohou růst v airpotu poměrně dlouho. Dřevinám to nijak nevádí, oproti technologii kokosových zemních balů se totiž jejich růst nezastaví. Újímavost takových dřevin je pak nejvyšší možná, a proto se často v airpotech připravují hodnotné solitéry nebo vzrostlé jehličnany. Materiál na výrobu airpotů je z recyklovaného plastu, a tak ho je možné použít opakovaně.

Příprava stromů v předstihu

Častokrát nelze stromy vysadit v optimálním období, důvodem je například nepřipravenost zakázky. Někdy jsou termíny prací nastaveny tak, že neohledně na správné agrotechnické lhůty a jsou vázány na dokončení stavby,

▼ Obrázek č. 3 – airpot, růst vlásečnicových kořenů



▲ Obrázek č. 4 – vícekmety připravované v airpotech pro Athletes Village – Londýn

anebo odporují jiným logistickým souvislostem. Vystává tedy otázka, co když je potřeba stromy vysadit až na konci jara? Popisované metody nabízejí určitá řešení, je však nutné připravit stromy ve školce s předstihem ještě v době vegetačního klidu a zároveň počítat s vyšší cenou. Kokosové zemní baly zvyšují cenu stromu přibližně o 15–25 %, u airpotů je to o 25–35 %. Airpot nabízí výrazně delší životnost, navíc nezastaví dřeviny v jejich růstu oproti těm v kokosových balech. Hlavní rozdíl mezi technologií kokosových balů a airpotů spočívá v tom, že stromy s kokosovými baly lze vysazovat ihned od dubna, případně až od května, ale dřeviny v airpotech až od poloviny srpna, protože potřebují zakořenit. Technologicky je sázení dřevin možné později na jaře i dříve na podzim. V letních měsících však výsadbu nedoporučujeme. Při dodání stromů mimo běžné období musíme důkladně uvažovat nad termínem přepravy a brát v potaz aktuální teploty. Inspiraci lze nalézt také u některých větších zahraničních projektů, kde příprava dřevin do airpotů probíhá zcela běžně bez ohledu na dobu jejich dodání. Obvykle jsou takto připravovány stromy s jednoletým či dvouletým předstihem. Výhodou takového postupu je nejen téměř neomezená doba výsadby, ale i skutečnost, že stromy projdou povýsadbovým stresem zčásti ještě před výsadbou na cílové stanoviště. Ve školce Van den Berk se mohou stromy tvarovat podle zadání investora právě v tomto období. Upravují

▼ Obrázek č. 5 – stromy připravované technologií airpot



se například podchozí a podjezdné výsky korun, obvyklé je i tvarování do různých specifických podob. Hlavní výhodou je možnost balové stromy uchovat, dodat a vysadit později na jaře, a prodloužit tak dobu jejich výsadby.

David Sivák
Prodej & poradenství
Van den Berk Nurseries
+420 728 478 085
david@vdberk.cz
www.vdberk.cz